ואת"ל אנשי הוצל עושין כן, בטלה דעתן אצל כל אדם: **מתני'** המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור, לאחריו ובא לו לפניו חייב, באמת אמרו האשה החוגרת בסינר בין מלפניה ובין מלאחריה חייבת שכן ראוי להיות חוזר רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין: **גמ'** מאי שנא לפניו ובא לו לאחריו דפטור דלא אתעביד מחשבתו, לאחריו ובא לו לפניו נמי הא לא אתעביד מחשבתו? א"ר אלעזר *תברא מי ששנה זו לא שנה זו. אמר רבא ומאי קושיא דילמא לפניו ובא לו לאחריו היינו טעמא דפטור דנתכוון לשמירה מעולה ועלתה בידו שמירה פחותה, לאחריו ובא לו לפניו היינו טעמא דחייב דנתכוון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה, אלא מאי קושיא, דיוקא דמתני' קשיא: המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו פטור הא לאחריו ובא לו לאחריו חייב אימא סיפא לאחריו ובא לו לפניו הוא דחייב הא לאחריו ובא לו לאחריו פטור? א"ר אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו אמר רב אשי מאי קושיא דילמא לא מיבעיא קאמר: לא מיבעיא לאחריו ובא לו לאחריו דחייב, דאיתעבידא מחשבתו, אלא אפילו לאחריו ובא לו לפניו איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל ולא איתעביד מחשבתו לא ליחייב קמ"ל דנתכוון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה דחייב, ולאחריו ובא לו לאחריו תנאי היא דתניא [א] *המוציא מעות בפונדתו ופיה למעלה חייב, פיה למטה רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין אמר להן ר' יהודה אי אתם מודים בלאחריו ובא לו לאחריו שהוא חייב ואמרו לו ואי אתה מודה בלאחר ידו ורגלו שהוא פטור, אמר ר' יהודה אני אמרתי דבר אחד והן אמרו דבר אחד, אני לא מצאתי תשובה לדבריהם והן לא מצאו תשובה לדברי מדקאמר להו אי אתם מודין לאו מכלל דפטרי רבנן? ולטעמיך דקאמרי ליה אי אתה מודה מכלל דמחייב רבי יהודה והתניא לאחר ידו ורגלו ד"ה פטור אלא לאחריו ובא לו לאחריו ד"ה חייב לאחר ידו ורגלו דברי הכל פטור כי פליגי בפונדתו ופיה למטה מר מדמי ליה לאחריו ובא לו לאחריו ומר מדמי ליה לאחר ידו ורגלו: באמת אמרו האשה כו': [תנא *כל באמת הלכה היא: רבי יהודה אומר אף מקבלי פתקין]: תנא *) שכן לבלרי מלכות עושין כן: **מתני'** המוציא ככר לרשות הרבים חייב, הוציאוהו שנים פטורין, לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים חייבין ור' שמעון פוטר: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה אמר אביי ואמרי לה במתניתא תנא זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב ור' יהודה ור' שמעון פוטרים. זה אינו יכול וזה אינו יכול רבי יהודה ור' מאיר מחייבים ורבי שמעון פוטר. זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב תניא נמי הכי המוציא ככר לרשות הרבים חייב, הוציאו שנים רבי מאיר מחייב ורבי יהודה אומר: אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים חייבין ואם לאו פטורים ורבי שמעון פוטר מנא הני מילי *דתנו רבנן °בעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה כיצד: שנים שהיו אוחזין *במלגז ולוגזין, בכרכר ושובטין, בקולמוס וכותבין, בקנה והוציאו לרשות הרבים, יכול יהו חייבין? תלמוד לומר בעשותה העושה את כולה ולא העושה מקצתה,

בעיגול

*) [בערוך ערך לבלר פירש לבלר סופרי מלכות חוגרין בסינר ותולין פיתקין במתניהן פעמים שבאין לפניו ופעמים שבאין לאחור]

תורה אור

ויקרא ד

מתני' המתכוין להוציא לפניו. כגון שגרר מעות בסדינו כדי שיהיו תלוין לפניו ובא לו לאחריו: **פטור.** דלא נתקיימה מחשבתו וה"ל כמתעסק ולא מתכוין: **לאחריו ובא לו לפניו חייב.** בגמ' מפרש טעמא: **סינר.** כעין מכנסיים קטנים וחוגרת אותו לצניעות ואם תלתה בו שום דבר להוציא ובא לו לצד אחר חייבת: **שכן ראוי להיות חוזר.** דרכו להיות חוזר סביבותיה ומתחלתה ידעה שסופו להתהפך: **ר' יהודה אומר אף מקבלי פתקין.** של מלך למוסרם לרצים אף הם חייבים בהולאתן אפילו לא נתקיימה מחשבתן כגון הוליאן על מנת לתתן לרץ זה ונתנו לזה כך לשון רבותי ולבי מגמגם: **גמ' מי ששנה זו לא שנה זו.** ת"ק פטר בתרווייהו ותנא בתרא מחייב בתרווייהו: **ועלתה בידו שמירה פחותה.** ולכן סהדי דלא ניחא ליה אבל סיפא כל שכן דניחא ליה: **דיוקא דמתני' קשיא.** דיוקא (א) דמלינן למידק ממתני': **לאחריו ובא לו לפניו הוא דחייב.** דעלתה בידו שמירה מעולה: **וחכמים פוטרין.** שאין דרך הולאה בכך: **אני אמרתי דבר אחד.** אי אתם מודים כו': **והם אמרו דבר א'.** אי אתה מודה כו': **מכלל דמחייב רבי יהודה.** בתמיה הא ודאי דברי הכל פטור דלא מפקי אינשי הכי: **לאחריו ובא לו לאחריו דברי הכל חייב.** דיש מוליאין כן בשמירה פחותה: **לאחר ידו דברי הכל פטור.** דאין מוליאין כן: **מר מדמי לה לאחריו.** דשמירה פחותה היא ומר מדמי לה לאחר ידו דלא דמי למוליא לאחריו דהתם משתמרים הן מן הגנבים אבל אלו נופלין מאליהן ואין מוליאין כן: **שכן לבלרי מלכות עושין כן.** בדעתו למוסרן לזה ואין מולאו ודבר המלך נחוץ ומולא אחר ומוסרו לו: **מתני' הוליאו (ג) שנים פטורין.** כדילפינן בעשותה יחיד ולא שנים: **חייבים.** וטעמא מפרש בגמרא: **גמ' זה יכול.** להוליאו לבדו וזה יכול להוליאו לבדו והוליאו שניהם: **ר"מ מחייב.** דלא דריש בעשותה להכי אלא לפטור יחיד שעשה בהוראת ב"ד כדלקמן: **ור' יהודה פוטר.** דלאו אורחיה בהכי וסתם מתני' ר' יהודה היא: **זה אינו יכול וזה אינו יכול.** דאורחייהו להוליא בשנים בהא סבירא ליה לרבי יהודה כרבי מאיר דחייב ורבי שמעון פוטר דיליף מקראי כדלקמן: **זה יכול וזה אינו יכול.** והוליאו שניהן דברי הכל חייב ולקמן מפרש הי מינייהו חייב: ה"ג הוליאוהו שנים ר' מאיר מחייב ול"ג פטור: **ר' יהודה אומר אם לא יכול אחד.** כלומר כל אחד ואחד: **ואם לאו.** אלא זה יכול וזה יכול פטור וממילא דבכי האי גוונא ר' מאיר מחייב: **מלגז.** פורק"א בת ג' שיניים ומהפכין בה תבואה בגורן והוא מעמר דהוא אב מלאכה: **ולוגזין.** מאספין השבלין: **בכרכר ושובטין.** דהוא מיסך כדאמר בפרק כלל גדול (לעיל דף עה) שובט הרי הוא בכלל מיסך: **בקנה והוליאוהו כו'.** וכל הנך זה יכול וזה יכול נינהו:

עיגול

ואת"ל אנשי אלו עושין כן בטלה דעתן אצל כל אדם. משמע דעל אחרא נמי אמר דבטלה דעתן וכן בריש בכל מערבין (עירובין דף כח.) פריך ובבל הוי רובא דעלמא והתניא כו' וכן בתר הכי (ג) פריך ופרסאי הוי רובא דעלמא וקשה דבפ' חבית (לקמן קמד:) גבי של בית מנשיא היו סוחטים ברמונים (ד) ופריך בית מנשיא הוי רובא דעלמא ומשני אין דהתקן המקיים קוצים בכרם כו' שכן בערביא מקיימין קוצים לגמליהן ופריך מי דמי ערביא אתרא הוא הכא בטלה דעתו אצל כל אדם וי"ל דהתם חשוב מנהג ערביא דלכל העולם נמי אם היה להם רוב גמלים הוו נמי מקיימי אבל בית מנשיא דחד גברא בטלה דעתו אע"ג דלכל העולם אם היה להם רמונים הרבה היו סוחטין:

רבי יהודה אומר אף מקבלי פיתקין. מפרש רבינו שמואל שיש אדם ממונה למלך שנושא פיתקין של מלך לידע מנין גבוריו וחייליו ובית אוצרותיו ונושאין אותן בכיסיהן התלויין באזוריהן ואותן כיסין חוזרין פעמים לפניהן ופעמים לאחוריהן והוי ממש דומיא דסינר דלעיל שהוא חוזר ות"ק דר' יהודה לא חשיב ליה חוזר והא דמייתי בגמרא תנא שכן לבלרי מלכות עושין כן כלומר שחוזר דבענין זה מיירי רישא (דברייתא) [דמתני']:

תברא מי ששנה זו כו'. ת"ק ה"ל למינקט לאחריו ובא לו לפניו פטור ולתנא בתרא דמחייב הוה לו למינקט לפניו ובא לו לאחריו דהאי רבותא טפי אלא דהשתא לא ידע °שיש בזה שום חילוק:

הא לאחריו ובא לאחריו פטור. לעיל (דף נא:) גבי חזקיה משני נעשה ובפ"ק דקדושין (דף ה:) גבי נתנה היא ואמרה היא ובכמה דוכתי לא משני: **זה אינו יכול וזה אינו יכול ר"מ ורבי יהודה מחייבין.** מה שהקשה ריב"א אמאי לא אמרינן חטאת אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה כדאמר גבי כופר מפורש בפרק ד' וה' (ב"ק דף מ. ד"ה כופר):

תלתה

רבינו חננאל

לעולם דאיכא ומכרכי עילויה*) והא קושיא איכא דמרותי ביה ומרבו ביה מילי כגון פירושא ומשוו לה לענין מי שהוציא את הכיס דרך שוליו ודרך דחוקה היא ולא סליק טעמייהו וגמ' דיקא הכין הואי והאיכא שנצין בדליכא. והכין פירשוהו רבותינו ובו אתא דילמא לענין מאי דקאי אי דאפקיה דרך פיו הכי נמי דאלמ' מחייב משום דאי בעי שקיל ונמצא בא לידי נגבה קודם שיבא לידי איסור שבת ועלה קא מקשי לפה לי אנדויי בכי האי מלתא והיכי [מצי לה]למשקל מדרך פיו קמיה דנפקי' לשוליה והאידנא שניטו דאינן לולאות דידיען בערי אל בריפה ואל כדאפת די טבי על שוליו בהדי הדדי והכין הוה מנהא דכיסי דההוא זמן כההיא דתנן כיס של שנאצות שניטלו שנאציו טמא נפשם טהור וכי האי(לא) מיצי למשרייה לגישיה אלאמכלפי שולי' דאלמ' צריך להוציא כלודהינן איכא כיסי דלית להו שנצי [אי נמי] דאית להו שנצי ומכרכי על פומייהו ואינן(עקורין) [כרוכין] כלפי שוליו. ורבא סברה כחזקיה דאגד כלי לאו שמיה אגד ואביי סברה כר"י דאגד כלי שמיה אגד קם אביי בשיטתיה (ורבא)פי' קם בשיטתיה והדר מן מימרא דנפשיה וא' כמימרא דרבא דחייב אלמא אגד כלי לא שמיה אגד כחזקיה קם רבא כשיטתיה דאביי פי' דסבר רבא כאביי דאגד כלי שמיה אגד ואיסקופה מליאה פירות פטור כרבי יוחנן והלכה כרבא דכל היכא דפליגי אביי ורבא הלכתא כרבא לבר יע"ל קג"ם. ורמי דרבא אדרבא ורמי דאביי אדאביי דאיתמר המוציא פירות לרה"ר אמר אביי ביד חייב בכלי פטור ורבא אמר ביד פטור בכלי חייב והשתא דהדר אביי וא' אגד כלי (שמיה) לא שמיה אגד וחייב קשיא הא דקא' הכא בכלי פטור ורבא דקאמר אפילו מליאה חרדל פטור קשיא אהא דקא' הכא בכלי חייב. ואמרינן איפוך אביי אמר בכלי חייב רבא אמר בכלי פטור וקא סלקא דעתך דהא דאביי ורבא כגון שהיה עומד ברה"י והוציא כלי שיש בו פירות לרה"ר וכי אפכינן דהמוציא פירות אבל הא שמעתא דחזקיה ורבי יוחנן קבלה הוא דהדר ביה אביי מסימריה וקם בשיטתיה דרבא דאיפליג עליה רבא ולענין הוציא ביד סליקא ליה דליכא פלוגתא **) דמאן דאמר חייב בזמן ששלשל ידו למטה משלשה ומאן דאמר פטור למעלה משלשה והתם ביציאות השבת כי תני העני חייב אקשינן והא בעינן עקירה מע"ג מקום ארבעה ואמרי'בה כמה טעמי ואיפריכו ולבסוף אמרי' א"ר אבהו כגון ששלשל ידו למטה משלשה וקבלה ואקשינא והא עומד קתני ואוקימנא בשוחה אי נמי דקאי בגומא ואי איתא נפק הך טעמא מהלכתא ואע"ג דלא קמה ביה מתניתין מדאקשינן איכפל תנא לאשמעינן כולהי הני ולא משום דמימרא בטל הוא ובפירקא אחרינא (לקמן בזורק לז.) אמרי' אמר רב חלקיה בר טובי לא תוך שלשה דברי הכל חייב למעלה מעשרה דברי הכל פטור מג' ועד י' באין למחלוקת ר' עקיבא ורבנן ושמעתא דכל פחות מג' כלבוד דמי גמרא גמירי לה ובהא דוכתי מפרשי לה כתיקונה בסיעתא דשמיא והא מלתא דאמרנה לענין קם אביי בשיטתיה דרבא דפרישנא הדר מן מימריה ואמר כמימריה דרבא והני תרווייהו שיטה אית לה דומיא בכמה דוכתי מגמרא. בלולב וערבה אמרי' לוי אמר אתרוג בשמיני נמי אסורה אבוה דשמואל אמר אתרוג בשביעי אסורה בשמיני מותרת קם ר' זירא בשיטתיה דאבוה דשמואל קם אבוה דשמואל בשיטתיה דלוי דא"ר זירא אתרוג שנפסלה אסור לאכילה כל שבעה פירושיה ברור דא"ר זירא כמימרא דאבוה דשמואל קמא שאסורה כל שבעה ובשמיני מותרת והדר אבוה דשמואל כמימרא דלוי. ובהא מסכתא דשבתא בפ' ר"א דתולין אתמר חרדל שלשו מע"ש אמר רב מסתו בכלי ואין מסתו ביד ומפרש אלא אמר שמואל מסתו ביד ואין מסתו בכלי איתמר רבי אלעזר אמר אחד זה ואחד זה אסור למחות ר' יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר אביי ורבא דאמרי תרווייהו אין הלכה כר' יוחנן קם ר' אלעזר בשיטתא דשמואל פי' הדר מן מאי דאמר זה וזה אסור וא' מסתו ביד ואין מסתו בכלי קם ר' יוחנן בשיטתא דר' אלעזר הדר פיה ר' יוחנן מן מאי דאמר זה וזה מותר ואמר זה וזה אסור כי היכי דהוה א"ר אלעזר מעיקרא אביי ורבא דאמרי תרווייהו הלכה כר' יוחנן מן מאי דהכי קאמר הלכתא לא

טו א ב מיי' פי"ח מהל' שבת הל' יב סמג לאוין סה:

טז ג מיי' שם הל' יג:

יז ד מיי' שם הל' טו:

יח ה ו שם הל' טז:

[יבמות יג. כתובות עה: ב"ק מז: ועי' תוס' כתובות עה: פירושו של תברא]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דיוקא דמתניתין קשיא דמלינו כצ"ל ותיבת דיוקא נמחק: (ב) ד"ה הוליאוס שני': (ג) תוס' ד"ה ואת"ל וכו' בתר הכי פריך נ"ב סוף דף כ"ס: (ד) בא"ד היו סוחטין ברימונים דפריך ובית מנשיא וכו' ומשני אין דהתקן המקיים:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' דתניא המוציא מעות בפונדתו ופיה למעלה כו'. נ"ב בתוספתא סגיר' המתכוין להוציא בפונדתו ופיה למעלה והוציא בפונדתו ופיה למטה המתכוין להוציא בפונדתו ופיה למטה ר"י מחייב וחכמים פוטרין ובזה מובן תשובת ר"י א"א מודי בלאחריו ובא לו לאחריו:

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חבלא וכו' שיש בזה שום חילוק. עי' תוס' כתובות דף עה ע"ב ד"ה מי ששנה וביבמות דף י ע"ב ד"ה וליתני: לעיל ג.

[פי' מזלג ע"ד חילוף האותיות כמו כבש כשב מוסף ערוך]

נושא
המתכוין להוציא לפניו ובא לו לאחריו

מבנה
◇ קושיות בהבנת המשנה
⌂ "ומאי קושיא" תשובות לשאלות הנ"ל

מבנה
דיוקים מרישא וסיפא דמתני' שנראים סותרים

נושא
המוציא לאחריו ובא לו לאחריו נימא תנאי היא

נושא
זה יכול וזה יכול וכו'

---

*) דברי רבינו אלו מכאן עד תיבת ואינן עקורין כלפי שוליו הם מחוסרי הבנה לפי קוצר דעתנו ואולי יש איזה ט"ס בכת"י ומצוה רבה לירד לסוף כוונתו בזה וה' יאיר עינינו במאור תורתו: **) מדברי רבינו נראה שהיה לו גי' אחרת בכאן דאביי ורבא לא פליגי כלל ואביי איירי למעלה מג' ומשום זה כתב דמאי דמתרץ לעיל דף ק' כגון ששלשל ידו למטה מג' הוא נפיק מהילכתא ועיין תוס' שם ד"ה כגון ובחדושי הרשב"א ז"ל שם ודו"ק:

רב נסים גאון

(שמות לד) פסל לך פסולתן שלך תהא חכם רב ושמואל דאמרי תרווייהו נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה חסר א' שנא' (תהלים ח) ותחסרהו מעט מאלהים עניו דכתיב (במדבר יב) והאיש משה עניו מאד: